[5]

Pomoc prawna w sprawach cywilnych - związane koszty.

Zanim adwokat podejmie się Państwa sprawy, ważne jest, aby zorientować się, jakie mogą być związane z tym koszty. Niniejsza ulotka objaśnia:

- jakie mogą być możliwe koszty
- co rozumiemy przez wygranie lub zachowanie mienia oraz
- co rozumiemy przez tzw. „clawback" (zwrot środków)

Informacja zawarta w tej ulotce dotyczy zarówno pomocy prawnej w sprawach cywilnych, jak i poradnictwa i wsparcia prawnego. Prosimy o zwrócenie się do swojego adwokata o wyjaśnienie tego, w jaki sposób zagadnienia poruszone w tej ulotce mogą dotyczyć Państwa sprawy.

Kontakt:

Czy chcą Państwo:

- znaleźć w swojej okolicy adwokata działającego w ramach pomocy prawnej?
- dowiedzieć się więcej o pomocy prawnej?
- zamówić nasze broszury informacyjne?

Prosimy o kontakt z naszą **linią pomocy prawnej** pod numerem telefonu **0845 122 8686** (7 dni w tygodniu w godz. 7.00-23.00) lub odwiedzić naszą stronę internetową **www.slab.org.uk.**

Na naszej stronie można także znaleźć informacje na temat standardów naszych usług.

W przypadku pytań dotyczących formularzy, jakie należy wypełnić lub uzyskania informacji **jaka sytuacja finansowa uprawnia do uzyskania pomocy**, prosimy dzwonić do naszego wydziału oceny finansowej pod numer **0 845 123 2330** (czynne w tygodniu od 8.30 do 17.00).

Nasz numer telefonu to **0131 226 7061**. Przyjmujemy także połączenia w ramach BT Text Direct.

Nasz adres: 44 Drumsheugh Gardens, Edinburgh EH3 7SW.

E-mail: **general@slab.org.uk**.

Nie udzielamy pomocy prawnej bezpośrednio – zajmują się tym adwokaci.

Naszym zadaniem jest zarządzanie systemem pomocy prawnej.

Inne przydatne dane kontaktowe:

Stowarzyszenie Prawnicze Szkocji (ang. Law Society of Scotland), 26 Drumsheugh Gardens, Edinburgh EH3 7YR

Tel.: 0845 113 0018, Strona internetowa: www.lawscot.org.uk

Nieodpłatne porady są udzielane przez różne organizacje, np. Biuro Porad Obywatelskich *Citizens Advice Scotland* (www.cas.org.uk) lub Biuro Pomocy Finansowej *Money Advice Centres* (www.moneyadvicescotland.org.uk) oraz *Shelter* (organizację zajmującą się kwestiami mieszkaniowymi www.scotlandshelter.shelter.org.uk). Dane kontaktowe można znaleźć w książce firm *Yellow Pages* lub na stronach internetowych organizacji.

Dostępne broszury

- Informator o przyznawaniu bezpłatnych porad prawnych w zakresie prawa cywilnego
- Pomoc Prawna – informator dla wnioskodawców
- Pomoc Prawna – potencjalne koszta
- Informator dla pozwanych i powodach (powódkach) w sprawach cywilnych
- Pomoc Prawna dla dzieci
- Informator o przyznawaniu bezpłatnych porad prawnych w zakresie prawa karnego
- Skargi i uwagi dotyczące Biura Przyznawania Pomocy Prawnej *Scottish Legal Aid Board*
- Dostęp do informacji

Spis treści

1. Czy pomoc prawna w sprawach cywilnych jest bezpłatna?

2. Koszty poniesione przez stronę przeciwną

3. Wkład własny

4. Mienie wygrane lub zachowane

5. Co mam zrobić, jeżeli adwokat zaproponuje, że będzie dla mnie pracował prywatnie?

6. Czy mam wpływ na to, ile płacicie mojemu adwokatowi?

7. Opłacenie kosztów poniesionych przez stronę przeciwną

8. Jak będziecie używać informacji, których Wam udzielam?

9. Co mam zrobić, jeżeli nie jestem zadowolony z Waszych działań lub pracy mojego adwokata?

10. Przykłady

Mogą Państwo wnioskować o dwa rodzaje pomocy prawnej: “poradnictwo i wsparcie prawne” (ang. advice and assistance) oraz “pomoc prawną w sprawach cywilnych” (ang. civil legal aid). Obie usługi są łącznie zwane **„pomocą prawną w zakresie prawa cywilnego**”. (ang. **civil legal assistance**).

- Po pierwsze, oferowane jest **poradnictwo i wsparcie prawne**. Ta forma pomocy umożliwia opłacenie usług doradczych adwokata we wszystkich sprawach, dla których prawem właściwym jest prawo szkockie, zarówno cywilnych jak i karnych, np. w celu zawarcia ugody bez wnoszenia sprawy do sądu. Jednakże, na ogół usługa ta nie pokrywa kosztów reprezentowania klienta przed sądem.

- Po drugie, oferowana jest **pomoc prawna w sprawach cywilnych**. (Ponieważ niniejsza broszura dotyczy tylko pomocy w sprawach cywilnych, gdy mówimy o „pomocy prawnej” oznacza to pomoc prawną w sprawach cywilnych.) Umożliwia ona opłacenie adwokata występującego w Państwa imieniu w sądzie. Ta usługa obejmuje prace przygotowawcze, a także samą rozprawę. W jej ramach możliwe jest zapewnienie środków finansowych, o ile są konieczne, na opłacenie prawników i biegłych.

Niektórzy potrzebują jedynie poradnictwa i wsparcia prawnego, a inni tylko pomocy prawnej. Wiele spraw rozpoczyna się od udzielenia poradnictwa i wsparcia prawnego, a pomoc prawna może stanowić kolejny etap procesu.

1 Czy pomoc prawna w sprawach cywilnych jest bezpłatna?

Nie zawsze: W niektórych przypadkach muszą Państwo pokryć część kosztów sprawy. Są trzy podstawowe sytuacje, w których konieczne może być pokrycie części kosztów:

- Jeżeli Państwa dochód – do celów pomocy prawnej bierze się pod uwagę także oszczędności – jest powyżej określonego progu. Więcej informacji na ten temat można znaleźć w części 3 niniejszej ulotki. Państwa adwokat może także udzielić niezbędnych wyjaśnień podczas pierwszego spotkania. Więcej informacji można znaleźć w naszej ulotce zatytułowanej „Informacje na temat pomocy prawnej w zakresie prawa cywilnego" (ang. A guide to civil legal aid)

- W przypadku wygrania lub zachowania pieniędzy lub mienia dzięki pracy Państwa adwokata. Użycie tych środków do pokrycia kosztów sprawy nosi nazwę "clawback". Prosimy zwrócić się do adwokata o wyjaśnienie, czy "clawback" może mieć zastosowanie w Państwa sprawie i co to może dla Państwa oznaczać.

- Jeżeli przegrają Państwo sprawę i sąd nakaże pokrycie części lub całości kosztów poniesionych przez stronę przeciwną. Pomoc prawna służy do pokrycia wyłącznie Państwa kosztów. Jednakże osoby korzystające z pomocy prawnej mogą się zwrócić do sądu o zmniejszenie wymiaru tej kwoty.

1.1 Kto opłaca honorarium mojego adwokata?

My opłacamy Państwa adwokata. Do pokrycia kosztów sprawy korzystamy jednakże z funduszy publicznych, dlatego, tam gdzie to możliwe, ważne jest, aby koszty te zostały zwrócone. Stawia to osobę korzystającą z pomocy prawnej w takiej samej sytuacji, jak osobę, która opłaca pomoc prawną z własnych środków.

Poradnictwo i wsparcie prawne

Aby pokryć koszty, wykorzystujemy następujące źródła finansowania:

- Po pierwsze, wszystkie kwoty wkładu własnego wniesione przez Państwa na rzecz adwokata

- Po drugie, wszelkie koszty opłacone przez stronę przeciwną, w ramach wynegocjowanej ugody lub też na skutek nakazu sądowego.

- Po trzecie, gdy dwa wcześniejsze źródła nie są wystarczające, część lub całość mienia, wygranego lub zachowanego dzięki zapewnionemu poradnictwu i wsparciu prawnemu (ang. clawback). Z tej formy finansowania nie korzysta się, jeżeli może ona skutkować Państwa poważnymi trudnościami lub znaczącym pogorszeniem sytuacji finansowej.

- Po czwarte, gdy trzy wcześniejsze źródła nie są wystarczające, nasze własne środki finansowe.

W przypadku obowiązku pokrycia kosztów poradnictwa i wsparcia prawnego we własnym zakresie, płatności dokonuje się bezpośrednio na rzecz adwokata.

Pomoc prawna

Aby pokryć koszty Państwa sprawy, wykorzystujemy następujące źródła finansowania:

- po pierwsze, wszelkie koszty wniesione przez stronę przeciwną w Państwa sprawie,
- po drugie, wniesione przez Państwa kwoty wkładu własnego
- po trzecie, gdy dwa wcześniejsze źródła nie są wystarczające, część lub całość mienia, wygranego lub zachowanego dzięki udzielonemu poradnictwu i wsparciu prawnemu (ang. clawback), nawet jeśli to spowodowałoby poważne trudności lub znaczące pogorszenie sytuacji finansowej
- po czwarte, gdy trzy wcześniejsze źródła nie są wystarczające, nasze własne środki finansowe.

Jeżeli strona przeciwna nie pokryje nakazanych kosztów, do opłacenia honorarium Państwa adwokata będziemy musieli wykorzystać wniesiony przez Państwa wkład oraz wygrane bądź zachowane przez Państwa mienie. Nie będziemy w stanie zrefundować jakichkolwiek wniesionych przez Państwa opłat, zanim nie otrzymamy środków od strony przeciwnej, chyba że wartość wniesionego przez Państwa wkładu przekroczy wartość honorarium, jakie zapłaciliśmy Państwa adwokatowi.

W przypadku obowiązku pokrycia części kosztów pomocy prawnej we własnym zakresie, płatności dokonuje się bezpośrednio na naszą rzecz.

Każda z opisanych sytuacji jest wyjaśniona w dalszej części ulotki. Wyjaśniamy także szerzej sytuację, kiedy przegrywają Państwo sprawę i sąd nakazuje pokrycie kosztów strony przeciwnej.

2 Koszty poniesione przez stronę przeciwną

2.1. Poradnictwo i wsparcie prawne

Jeżeli strona przeciwna zgadza się na pokrycie całości lub części Państwa kosztów lub wynika to z nakazu sądu, użyjemy tych funduszy do opłacenia honorarium Państwa adwokata. Nie oznacza to jednak, że Państwa adwokat zwróci Państwu jakikolwiek wkład wniesiony na jego rzecz za udzielone poradnictwo i wsparcie prawne.

2.2 Pomoc prawna

Jeżeli wygrają Państwo sprawę, strona przeciwna może zgodzić się na pokrycie całości lub części kosztów lub też konieczność pokrycia kosztów może wynikać z nakazu sądowego. Jeżeli strona przeciwna rzeczywiście pokryje te koszty, będziemy w stanie zrefundować część lub całość wszelkich opłat, jakie wnieśli Państwo na poczet pomocy prawnej.
Czasem odzyskanie poniesionych kosztów od strony przeciwnej może zająć więcej czasu, a w niektórych przypadkach my lub Państwa adwokat będziemy musieli wszcząć postępowanie sądowe mające na celu wniesienie poniesionych wydatków. W niektórych sytuacjach zmuszenie strony przeciwnej do pokrycia kosztów jest niemożliwe.

Jeżeli strona przeciwna także korzysta z pomocy prawnej, sąd może zredukować należną do zwrotu kwotę . W takim przypadku do opłacenia honorarium Państwa adwokata możemy użyć Państwa wkładu lub też mienia otrzymanego lub zachowanego w wyniku udzielonej pomocy prawnej.

3 Wkład własny

3.1 W jakiej sytuacji konieczny jest wkład własny

W zależności od Państwa sytuacji finansowej, mogą Państwo zostać zobligowani do wniesienia wkładu własnego zarówno w przypadku korzystania z poradnictwa i wsparcia prawnego, jak i w przypadku korzystania z pełnej pomocy prawnej. Jeżeli otrzymają Państwo zarówno poradnictwo i wsparcie prawne, jak i pomoc prawną, konieczne może okazać się wniesienie wkładu własnego za obydwie te usługi.

Poradnictwo i wsparcie prawne

W przypadku świadczenia usługi poradnictwa i wsparcia prawnego, adwokat poinformuje Państwa, o ewentualnej konieczności wniesienia wkładu własnego.

Pomoc prawna

Jeżeli przyznana zostanie Państwu pomoc prawna, zostaną Państwo poinformowani o ewentualnej konieczności wniesienia wkładu własnego, jego wysokości oraz zasadach dokonanej kalkulacji

Informacje zawarte w Państwa wniosku wykorzystane zostaną do obliczenia kwoty dochodu i kapitału pozostałej po odjęciu podstawowych kosztów utrzymania i ustalenia wysokości należnego wkładu własnego. Wyliczenie to oparte jest o limity wyznaczone przez Parlament Szkocji.

Jeśli wysokość wkładu własnego wyliczona została w oparciu o dochód, jego płatność można wówczas zwykle realizować w ratach. Poinformujemy Państwa ile rat muszą Państwo wnieść i w jakim okresie czasu. Jest to uzależnione od całości kwoty . Jeśli uważają Państwo, że mogą mieć trudności z realizacją płatności w powyższych okresach, czasami możliwe jest przedłużenie okresu spłaty. Termin może zostać przedłużony wyłącznie po przedstawieniu wystarczającego uzasadnienia. Pracownicy naszego działu finansowego chętnie omówią z Państwem tę sprawę.

W przypadku braku płatności którejś raty lub całkowitego zaprzestania spłat, świadczenie pomocy prawnej zostanie przerwane. Oznacza to, że Państwa adwokat nie będzie mógł dla Państwa pracować w ramach systemu finansowania pomocy prawnej. W celu pokrycia kosztów sprawy, nadal będą Państwo zobowiązani do wniesienia pozostałej kwoty wkładu własnego bądź też zwrotu kosztów opłaconego honorarium adwokata. (należy opłacić mniejszą z dwóch powyższych kwot).

Wkład własny wyliczony na podstawie kapitału (posiadane oszczędności oraz przedmioty wartościowe) zazwyczaj należy wnieść jednorazowo.

Należy zwrócić się do swojego adwokata o wyliczenie i przedstawienie przewidywanych kosztów poprowadzenia sprawy. Można dzięki temu zaoszczędzić pieniądze, ponieważ od samego początku można ograniczyć wysokość należnego wkładu własnego do kwoty oszacowanej przez adwokata. Jednakże, jeśli rzeczywiste koszty sprawy przekroczą koszty szacunkowe, oblicza się różnicę pomiędzy:

- kosztami szacowanymi a wstępnie wyliczonym należnym wkładem własnym,
- kosztami szacunkowymi a rzeczywistymi kosztami sprawy.

Następnie należy zapłacić kwotę mniejszą z dwóch kwot obliczonych według metod podanych wyżej.

Jeżeli koszty sprawy są niższe niż wniesiony wkład własny lub gdy odzyskana zostanie część kosztów od strony przeciwnej, można wówczas otrzymać zwrot części wniesionego wkładu własnego.

3.2 Wykorzystanie wkładu własnego

Poradnictwo i wsparcie prawne

W przypadku korzystania z usług poradnictwa i wsparcia prawnego nie jest możliwe uzyskanie zwrotu wkładu własnego, nawet jeżeli koszty sprawy są pokrywane przez stronę przeciwną.

Pomoc prawna

Jeżeli strona przeciwna opłaca koszty sprawy, środki te wykorzystane są do opłacenia honorarium adwokata za świadczoną pomoc prawną. Jeżeli jednak opłaty wniesione przez stronę przeciwną nie są wystarczające, brakująca kwota pokryta zostanie z części lub całości wniesionego wkładu własnego.

Zwrot całości wkładu własnego następuje jedynie w następujących przypadkach:

- kiedy sąd nakazuje stronie przeciwnej pokrycie Państwa kosztów
- strona przeciwna faktycznie zwraca Państwa koszty
- zwrócona kwota w całości pokrywa honorarium Państwa adwokata.

Zwrot części wkładu własnego następuje, jeżeli:

- honorarium, jakie zapłacone adwokatowi, jest niższe od wniesionego wkładu własnego, lub
- otrzymamy częściowy zwrot kosztów od strony przeciwnej.

4 Mienie wygrane lub zachowane

4.1 Co oznacza mienie „wygrane” lub „zachowane”?

Jeżeli w wyniku świadczonej usługi poradnictwa i wsparcia prawnego lub pomocy prawnej wejdą Państwo w posiadanie mienia, które wcześniej nie było Państwa własnością, nazywa się to „wygraniem” mienia. Jeżeli zachowują Państwo mienie, które usiłowała przejąć strona przeciwna, nazywa się to „zachowaniem” mienia. Czasami używa się też terminów - „odzyskanie” (ang. recovering) lub „zabezpieczenie” (ang. preserving) mienia – oznacza to po prostu wygranie lub zachowanie mienia.

Jeżeli w wyniku sprawy sądowej wygrywają lub zachowują Państwo pieniądze lub mienie, mogą być Państwo zobligowani do zwrócenia nam części lub całości tych środków, w celu pokrycia honorarium adwokata. Określa się to terminem “clawback”. Adwokat poinformuje Państwa, kiedy sytuacja taka ma miejsce oraz jakich kwot pieniędzy lub mienia to nie dotyczy.

“Mienie” może oznaczać wiele rzeczy; termin ten obejmuje wszystkie środki, jakie można mieć w posiadaniu, np. dom, przedmioty wartościowe lub pieniądze.
Może to być np.:

- dom
- akcje
- polisa na życie
- pieniądze otrzymane od współmałżonka lub partnera w wyniku rozwodu lub rozwiązania związku cywilnego
- odszkodowanie zapłacone przez Criminal Injuries Compensation Authority
- Rekompensata otrzymana z jakichkolwiek innych źródeł

Są to jedynie pojedyncze przykłady, gdyż mienie oznacza jakiekolwiek środki, które posiadają wartość. W tym zakresie istnieją pewne różnice pomiędzy poradnictwem i wsparciem prawnym a pomocą prawną w sprawach cywilnych. Więcej informacji na temat uzyskać można od swojego adwokata.

4.2 W jakich sprawach ma zastosowanie tzw. clawback?

“Clawback” dotyczy jedynie spraw o pieniądze lub mienie. Na przykład, w sprawach rozwodowych sąd często decyduje o podziale pieniędzy lub mienia, będącego wspólnotą majątkową małżonków, takich jak dom, polisa lub emerytura. Można też zażądać od współmałżonka jednorazowej płatności. Inne sprawy mogą dotyczyć rekompensaty lub odszkodowania za poniesione obrażenia.

Należy zwrócić się do swojego adwokata, aby:

- przy rozpoczęciu sprawy poinformował Państwa, czy zastosowany może być "clawback”,
- informował Państwa, o wszelkich zaistniałych zmianach, które mogłyby mieć na to wpływ
- poinformował Państwa o wysokości opłat.

4.3 Czy od zasady „clawback” są jakiekolwiek wyjątki?

Tak. W większości spraw rozwodowych lub dotyczących rozwiązania związku cywilnego, można zatrzymać pierwsze £5,259. Kwota ta podlega corocznej weryfikacji.

4.4 Czy przy stosowaniu zasad “clawback” możecie postępować według swojego uznania?

Poradnictwo i wsparcie prawne

Możemy wziąć pod uwagę, czy dokonanie płatności za poradnictwo i wsparcie prawne na skutek wygrania lub zachowania mienia może skutkować Państwa poważnymi trudnościami lub znaczącym pogorszeniem sytuacji finansowej.

Jeżeli będziemy zmuszeni zapłacić Państwa adwokatowi, ponieważ nie dokonali Państwo płatności na jego rzecz za poradę i pomoc mimo wygrania lub zachowania mienia, daje to nam prawo do wszczęcia postępowania sądowego przeciwko Państwu w celu odzyskania tej kwoty.

Pomoc prawna

Nie możemy brać pod uwagę Państwa ewentualnych poważnych trudności lub znaczącego pogorszenia sytuacji finansowej następujących w wyniku dokonania płatności za pomoc prawną.

4.5 Czy przejmujecie całą wygraną lub zachowaną kwotę pieniędzy lub mienie?

Przejmiemy jedynie takie kwoty wygranych lub zachowanych kwot pieniężnych lub mienia, które pokryją różnicę pomiędzy opłatami, jakie zostały poniesione w Państwa sprawie a:

- wszelkimi wydatkami pokrytymi przez stronę przeciwną oraz
- jakimkolwiek wniesionym wkładem własnym.

Jeżeli strona przeciwna opóźnia zwrot kosztów, zatrzymamy stosowną kwotę pieniędzy, aby pokryć te koszty. Kwota ta zostanie wpłacona na oprocentowany rachunek bankowy, z którego otrzymywać będą Państwo odsetki.

4. 6 Czy zachowanie lub wygranie swojego domu w sprawie sądowej oznacza, że należy go sprzedać, aby pokryć wymagane opłaty?

Nie. Istnieje możliwość spłaty należnej kwoty w ratach lub też dokonanie spłaty po sprzedaży domu w późniejszym terminie. Jednak, jeżeli będą chcieli odsunąć Państwo spłatę do czasu sprzedaży domu, wówczas naliczone zostaną odsetki od należnej kwoty a także dom stanie się przedmiotem zabezpieczenia spłaty. Państwa adwokat omówi z Państwem tę procedurę.

Istnieją też inne, sposoby spłaty należnej nam kwoty, które mogą się okazać dla Państwa bardziej dogodne – np. można wybrać możliwość skorzystania z pożyczki bankowej. W celu ułatwienia Państwu podjęcia decyzji, w dowolnym momencie możemy udzielić Państwu informacji dotyczącej wysokości należnej do spłaty kwoty.

W dziale 10 można znaleźć przykłady sytuacji, w których konieczne jest dokonanie zwrotu kosztów w ramach zasady “clawback”.

5 Co mam zrobić, jeżeli adwokat zaproponuje, że będzie dla mnie pracował prywatnie?

Po przyznaniu pomocy prawnej, Państwa adwokat musi uzyskać naszą zgodę na wykonanie prac dodatkowych (jak wynajęcie prawników lub biegłych). Jeżeli nie udzielimy zgody na wykonanie dodatkowej pracy lub poniesienie dodatkowych kosztów, adwokat nie może zwrócić się Państwa o osobne opłacenie tych kosztów w ramach świadczenia poradnictwa lub wsparcia prawnego bądź pomocy prawnej w Państwa sprawie.

Jeżeli odmówimy Państwu pomocy prawnej lub z jakiegoś powodu ją wstrzymamy, Państwa adwokat może zaproponować pracę na Państwa rzecz w charakterze prywatnym. Jeśli dojdzie do takiej sytuacji, zalecamy:

- zwrócenie się do adwokata o dokładne wyjaśnienie powodów takiej propozycji
- upewnienie się, że rozumieją Państwo i wyrażają zgodę na warunki adwokata przed rozpoczęciem przez niego pracy na Państwa rzecz w charakterze prywatnym.

W razie pytań dotyczących finansowych warunków kwalifikacyjnych (patrz wewnętrzna część okładki), prosimy o kontakt z naszym działem oceny finansowej.

6 Czy mam wpływ na to, ile płacicie mojemu adwokatowi?

Honorarium płacone adwokatowi jest regulowane przez prawo. Sprawdzamy rachunki wystawiane przez adwokata, aby upewnić się, że opłata za wykonaną pracę jest uzasadniona.

Poradnictwo i wsparcie prawne

Adwokaci świadczący usługi poradnictwa i wsparcia prawnego muszą uzyskać każdorazową zgodę na zrealizowanie dodatkowych prac, które w ich opinii przekroczą ustalony uprzednio limit. Podejmiemy decyzję, czy zlecenie dodatkowej pracy w ramach usługi poradnictwa i wsparcia prawnego jest uzasadnione. W każdej chwili można zwrócić się do adwokata o potwierdzenie wysokości kwoty przyznanej na poradnictwo i wsparcie prawne. Jeżeli koszty adwokata przekraczają uzgodniony limit, nie może zażądać od Państwa pokrycia dodatkowych wydatków.

Pomoc prawna

Nie wyznaczono limitów dla pomocy prawnej. Przy przyznawaniu pomocy prawnej, bierzemy jednak pod uwagę szacunkowe koszty sprawy. Państwa adwokat musi także nas poinformować o wszelkich istotnych zmianach, abyśmy mogli zadecydować, czy uzasadnione jest dalsze udzielanie pomocy prawnej.

Wysyłając do nas swój rachunek, adwokat musi wykazać, że opłacana praca była niezbędna i uzasadniona.

Poradnictwo i wsparcie prawne oraz pomoc prawna

Państwa adwokat decyduje o tym, jak poprowadzić sprawę.
Należy pamiętać, że za każdym razem, kiedy adwokat udziela Państwu porady lub wykonuje jakąś pracę na Państwa rzecz (co obejmuje pisanie listów, odbywanie spotkań lub wykonywanie telefonów), podnosi to koszt sprawy.

Ponieważ mogą być Państwo zobligowani do pokrycia tych kosztów, należy poprosić adwokata o wyliczenie przewidywanych kosztów sprawy i powiadamianie o wszelkich zmianach w miarę postępu sprawy. Osoba opłacająca usługi adwokata prywatnie zrobiłaby to samo, dlatego też zalecamy to Państwu.

Zwrócenie się do adwokata o wyliczenie i podanie informacji na temat przewidywanych kosztów sprawy może pozwolić Państwu oszczędzić pieniądze, ponieważ możemy wstępnie ograniczyć wysokość należnego wkładu własnego do kwoty oszacowanej przez Państwa adwokata. Jednak, jeśli rzeczywiste koszty sprawy przekroczą koszty szacunkowe, obliczymy różnicę pomiędzy:

- kosztem szacunkowym a wstępnie wyliczoną kwotą wkładu własnego,
- kosztami szacunkowymi a rzeczywistymi kosztami sprawy.

Następnie będą musieli Państwo dokonać płatności kwoty mniejszej z dwóch kwot obliczonych według metod podanych wyżej.

Można otrzymać zwrot pewnej części opłat, jeśli koszty sprawy są niższe niż wniesiony wkład własny lub gdy odzyskamy część kosztów od strony przeciwnej.

7 Pokrycie wydatków poniesionych przez stronę przeciwną

W niektórych przypadkach sąd może nakazać Państwu zwrot kosztów strony przeciwnej lub mogą się Państwo zgodzić na ich pokrycie w ramach zawartej ugody. W każdym z tych przypadków muszą Państwo pokryć takie koszty we własnym zakresie – my nie możemy ich opłacić. Mogą Państwo poprosić sąd o zmniejszenie kwoty, jaką mają Państwo zapłacić. Sąd zadecyduje o wysokości tej kwoty biorąc pod uwagę:

- wszystkie okoliczności sprawy
- sytuację finansową Państwa oraz strony przeciwnej
- postępowanie obydwu stron w danej sprawie

Są Państwo zobligowani do zapłacenia kwoty wyznaczonej przez sąd. Czasami sąd nie nakazuje spłaty. Państwa adwokat może udzielić dokładniejszych informacji na ten temat.

Zgodnie z prawem, mają Państwo prawo do przeprowadzenia badania kosztów strony przeciwnej. Jeżeli uważają Państwo, że poniesione przez nich koszty nie są uzasadnione, mogą Państwo poprosić kontrolera sądu okręgowego o zadecydowanie, jakie koszty powinni Państwo ponieść. Kontroler sądowy (ang. Auditor of Court) to niezależny urzędnik, który poddaje analizie rachunki wystawione przez adwokatów.

8 Jak są wykorzystywane przekazywane przez mnie informacje?

Ubiegając się o pomoc prawną, wyrażają Państwo zgodę na omawianie podanych przez Państwa informacji przez Radę oraz, jeśli to konieczne, z innymi osobami spoza Rady. Na przykład, możemy sprawdzić wysokość Państwa zarobków u pracodawcy lub wysokość pobieranych świadczeń w Ministerstwie Pracy i Emerytur.

Adwokaci reprezentujący Law Society of Scotland mogą także przeglądać informacje w Państwa wniosku w ramach losowych kontroli jakości przeprowadzanych przez tę organizację.

Zgodnie z prawem jesteśmy zobowiązani do zachowania dbałości w zakresie sposobu wykorzystywania przekazywanych nam informacji. Na ogół ujawniamy informacje udzielane nam przez klientów i dotyczące wniosków o udzielenie porady prawnej wyłącznie, gdy taka osoba udzieliła nam zgody lub jeśli jesteśmy prawnie zobligowani do ich ujawnienia. Jednak, jeśli zwrócą się Państwo do kogoś, np. posła do szkockiego parlamentu, o kontakt z nami w sprawie Państwa sprawy, uznamy, że w związku z tym wyrażają Państwo zgodę na omawianie przez nas Państwa sprawy z tą osobą.
Mamy także obowiązek zachowania poufności pewnych informacji jak również obowiązek ujawniania innych, stosownie do postanowień ustawy o ochronie danych i swobodzie informacji. Na przykład, nie możemy przekazywać Państwu danych osobowych innych osób. Jednak mają

Państwo prawo poprosić nas o informacje, które posiadamy na Państwa temat oraz pewne inne informacje, które przechowujemy, a które dotyczą pomocy prawnej oraz metod naszej pracy.

Czasami wykorzystujemy te informacje, aby sprawdzić Państwa tożsamość podczas rozmowy telefonicznej. Gromadzimy także pewne informacje, aby upewnić się, że metody naszej pracy nikogo bezprawnie nie dyskryminują i zapewniają wszystkim równe szanse i dostęp.

Jeśli chcą Państwo dowiedzieć się więcej na temat wykorzystywania przez nas informacji, prosimy zapoznać się z broszurą „Dostęp do informacji" (ang. Access to Information), która wyjaśnia:

- jak mogą się Państwo dowiedzieć, jakie informacje na Państwa temat posiadamy,
- jak będziemy wykorzystywać informacje, które posiadamy na Państwa temat,
- jak mogą Państwo uzyskać dostęp do innych dokumentów oraz oficjalnych informacji, które przechowujemy.

9 Co mogę zrobić, jeśli nie jestem zadowolony z pracy Państwa lub mojego adwokata?

Nasza ulotka „Uwagi i skargi dotyczące Szkockiej Rady Pomocy Prawnej" (ang. Complaints and comments about the Scottish Legal Aid Board) zawiera informacje na temat składania skarg. Ulotkę można uzyskać od nas (nasze dane kontaktowe można znaleźć na wewnętrznej stronie okładki) lub też można ją znaleźć na naszej stronie internetowej – www.slab.org.uk.

Skargi dotyczące radców prawnych *Solicitors* w związku ze sprawami rozpatrywanymi w Sądach Rejonowych *Sheriff Courts*

Zanim złożona zostanie skarga na radcę prawnego, należy najpierw się z nim skontaktować. Jeśli nadal jego usługi nie są zadawalające, należy skontaktować się z pracownikiem kancelarii zajmującym się skargami – spróbuje on rozwiązać problem.

Jeśli skarga tyczy się pomocy prawnej, prosimy o przesłanie nam kopii lub informacji korespondencji, które dotyczą danej sprawy.

Jeśli nadal istnieją jakiekolwiek zastrzeżenia, mogą się Państwo skontaktować z Towarzystwem Prawnym Szkocji *Law Society of Scotland* (patrz dalej).

Skargi dotyczące adwokatów *Advocates* w związku ze sprawami rozpatrywanymi w Trybunale Najwyższym *High Court*

Zanim złożona zostanie skarga na adwokata, należy najpierw się z nim skontaktować. Jeśli nadal jego usługi nie są zadawalające, należy skontaktować się ze Szkocką Komisją ds. Skarg Prawnych *Scottish Legal Complaints Commission* (patrz dalej).

Jeśli skarga tyczy się pomocy prawnej, prosimy o przesłanie nam kopii lub informacji korespondencji, które dotyczą danej sprawy.

Szkocka Komisja ds. Skarg Prawnych *Scottish Legal Complaints Commission*

Komisja nie jest powiązana w żaden sposób z prawniczymi grupami zawodowymi. Komisja zajmuje się skargami dotyczącymi udzielanych usług prawnych. Złożenie skargi do Komisji jest bezpłatne. Komisja zajmuje się także sposobami, w jaki organy zawodowe takie jak Szkockie Towarzystwo Prawne *The Law Society of Scotland* lub Kolegium Adwokackiego *The Faculty of Advocates* rozwiązują skargi dotyczące zachowań niezgodnych z etyką zawodową i nałożyć na nie zalecenia.

Z Komisją *Scottish Legal Complaints Commisssion* kontaktować się można pod adresem The Stamp Office, 10-14 Waterloo Place, Edinburgh, EH1 3EG, dzwoniąc pod 0131 528 5111, pisząc na enquiries@scottishlegalcomplaints.org.uk lub odwiedzając stronę www.scottishlegalcomplaints.org.uk

Skargi dotyczące sądów

Aby złożyć skargą dotyczącą danego sądu lub pracowników danego sądu, którzy zajmowali się sprawą osoby skarżącej się, należy skontaktować się ze Szkockimi Służbami Sądowymi *Scottish Court Service* pod adresem Hayweight House, 23 Lauriston Street, Edinburgh, EH3 9DQ, dzwoniąc pod 0131 229 9200. Więcej informacji można nabyć na stronie www.scotcourts.gov.uk

Skargi dotyczące sędziów Sądów Rejonowych *Sheriff Court* lub Trybunałów Najwyższych *High Court*

Aby złożyć skargę na sędziego, należy skontaktować się z Zespołem Sprawiedliwości Sądowej i Administracyjnej *Court and Administrative Justice Team* Departamentu ds. Systemu Prawego *Legal System Division* Wydziału ds. Sądów i Prawa Konstytucyjnego *Constitutional Law and Court Directorate* Rządu Szkockiego *Scottish Government* pisząc na: Scottish Government, Constitutional Law and Courts Directorate, Legal System Division, Courts and Administrative Justice Team, 2W St. Andrews House, Regent Road, Edinburgh, EH1 3DG.

10 Przykłady

Poniżej znajdą Państwo przykłady dotyczące usługi poradnictwa i wsparcia prawnego (część 10.1) oraz pomocy prawnej (10.2). Przykłady obejmują sytuacje wygrania mienia w sprawie o odszkodowanie oraz w sprawie rozwodowej.

10.1. Poradnictwo i wsparcie prawne - przykłady

Przykład 1 – rekompensata powypadkowa

Państwa adwokat udzielił poradnictwa i wsparcia prawnego w sprawie o rekompensatę powypadkową wytoczonej przeciwko samorządowi lokalnemu. W rezultacie, samorząd zgodził się na wypłatę 5000 funtów w ramach odszkodowania za poniesione obrażenia. Kwota 5000 funtów jest uznawana za wygrane mienie.

W tym przykładzie:

- wniesiony został wkład własny na rzecz adwokata w wysokości 50 funtów
- samorząd lokalny zgodził się na pokrycie kosztów sprawy w wysokości 750 funtów i kwota ta została zapłacona
- honorarium Państwa prawnika wyniosło 900 funtów.

Oznacza to, że do pokrycia całości honorarium adwokata pozostaje 100 funtów, których nie pokrywa Państwa wkład ani kwota zapłacona przez samorząd lokalny. Wygrane mienie musi posłużyć do spłacenia tych 100 funtów, chyba że mogą Państwo wykazać, że dokonanie tego typu płatności może skutkować wystąpieniem poważnych trudności lub znaczącego pogorszenia sytuacji finansowej. Oznacza to, że z odszkodowania zapłaconego przez samorząd lokalny otrzymają Państwo kwotę 4900 funtów.

Przykład 2 - rozwód

Wraz z współmałżonkiem zadecydowali Państwo o rozwodzie. Doszło do ugody bez konieczności postępowania sądowego. Adwokat udzielił porady i wsparcia prawnego.

Państwa współmałżonek zgodził się wypłacić kwotę kapitałową w wysokości 10 000 funtów.

Pierwsze 5 259 funtów z wygranej kwoty jest zwolnione z zasady „clawback” - oznacza to, że pomijamy tę kwotę przy podejmowaniu decyzji, jakie koszty muszą Państwo ponieść. Ponieważ jednak otrzymana kwota wynosi 10 000 funtów, kwota do zwrotu może wynosić do 4 741 funtów.

Honorarium adwokata wyniosło 1000 funtów.
Jeżeli nie został wniesiony żaden wkład własny a współmałżonek nie pokrywa kosztów Państwa porady prawnej. Pozostaje do zapłaty 1000 funtów, chyba że wykaże się, iż dokonanie tego typu płatności może skutkować wystąpieniem poważnych trudności lub znaczącego pogorszenia sytuacji finansowej.

10.2 Pomoc prawna - przykłady

Przykład 1 – wygranie mienia w sprawie o odszkodowanie

Jeżeli doznali Państwo obrażeń w wyniku wypadku, mogą Państwo dochodzić odszkodowania od osoby, która jest za to odpowiedzialna. Może to być na przykład Państwa pracodawca, samorząd lokalny lub inny kierowca - uczestnik wypadku drogowego. Każda kwota zapłacona przez stronę przeciwną, zarówno w wyniku nakazu sądowego, jak i ugody poza salą sądową, będzie traktowana jako wygrane mienie.

Jeżeli na przykład żądają Państwo rekompensaty lub odszkodowania w wysokości 15 000 funtów, ale w ramach ugody otrzymają Państwo
10 000 funtów, oznacza to, że wygrali Państwo mienie w wysokości 10 000 funtów.

Przykład 2 – wygranie mienia w wyniku sprawy rozwodowej

Jeżeli odbywa się sprawa rozwodowa, a dom jest wspólną własnością współmałżonków, można zażądać, aby sąd przekazał Państwu dom na wyłączną własność. Jeżeli sąd przychyli się do tego i przyzna Państwu udział w domu należący do współmałżonka, oznacza to, że wygrali Państwo mienie.

Obliczamy wartość wygranego mienia w następujący sposób:

- wartość domu – 60 000 funtów

- kwota pozostałego do spłacenia kredytu mieszkaniowego - 40 000 funtów

- wartość domu netto – 20 000 funtów

(wartość minus pozostały do spłacenia kredyt)

- wartość wygranego mienia – 10 000 funtów

(wartość netto podzielona przez 2)

Oznacza to, że otrzymali Państwo połowę domu, należącą do współmałżonka i wygrali tym samym mienie w wysokości 10 000 funtów. Ponieważ jednak pierwsze 5259 funtów nie jest brane pod uwagę, oznacza to wygranie mienia w kwocie 4 741 funtów.

Przykład 3 – zachowanie mienia w wyniku sprawy rozwodowej

W trakcie sprawy rozwodowej współmałżonek może zażądać przekazania udziału w domu na jego rzecz. Jeżeli roszczenia współmałżonka zostaną oddalone a dom zostaje przekazany Państwu, wtedy kwota podlegająca zasadzie „clawback" w przypadku domu opisanego w przykładzie 2 wynosi 20 000 funtów.
Jak w poprzednim przykładzie, pierwsze 5 259 funtów nie jest brane pod uwagę, co zmniejsza wartość wygranego mienia do 14 741 funtów.

Czy oznacza to, że będę zobowiązany do zwrotu całej kwoty, którą wygrałem lub zachowałem na podanych przykładach?

Niekoniecznie, ponieważ kwoty podane w przykładach oznaczają maksymalną płatność, jakiej należałoby dokonać. W przykładach tych zakładamy, że nie został wniesiony żaden wkład własny, a strona przeciwna nie pokrywa Państwa kosztów. Kwota, jaką faktycznie będzie należało zapłacić, to różnica pomiędzy:

- honorarium, jakie zapłaciliśmy adwokatowi
- wartością wygranego lub zachowanego mienia.

Jeżeli na przykład wartość wygranego lub zachowanego mienia wynosi 10 000 funtów, a honorarium, jakie zapłaciliśmy adwokatowi, wynosi 3 000 funtów, otrzymają Państwo mienie o wartości 7 000 funtów. Jeżeli jednak wartość wygranego lub zachowanego mienia wynosi 5 000 funtów, a honorarium, jakie zapłaciliśmy adwokatowi, wynosi 6 000 funtów, wtedy muszą Państwo zapłacić
5 000 funtów i nie otrzymają Państwo żadnych środków, poza kwotą wyłączoną z zasady „clawback" (5 259 funtów), jeżeli ma ona zastosowanie.

Jeżeli wygrane mienie nie stanowi środków pieniężnych (na przykład może to być dom, w którym Państwo mieszkają), nie są Państwo zobowiązani do natychmiastowego spłacenia całej należnej nam kwoty.

Następujące przykłady ilustrują kwoty wyłączone z zasady „clawback". Ponownie zakładamy, że strona przeciwna nie pokrywa Państwa kosztów i że nie wnieśli Państwo żadnego wkładu.

Przykład 4

Wartość udziału w domu wygranego lub zachowanego w wyniku sprawy rozwodowej –
10 000 funtów

- kwota wyłączona z zasady „clawback” –
  5 259 funtów

- całkowita wartość wygranego lub zachowanego mienia –
  4 741 funtów

Jeżeli honorarium, jakie zapłacimy adwokatowi, wynosi
5 000 funtów, odejmiemy tę kwotę od wartości wygranego lub zachowanego mienia. Oznacza to, że otrzymają Państwo jedynie kwotę zwolnioną od zwrotu - 5 009 funtów.

Przykład 5

Wartość udziału w domu wygranego lub zachowanego w wyniku sprawy rozwodowej –
5 000 funtów

- kwota wyłączona z zasady „clawback” –
  5 259 funtów

- całkowita wartość wygranego lub zachowanego mienia – 0 funtów

Jeżeli honorarium, jakie zapłacimy Państwa adwokatowi, wynosi
5 000 funtów, nie odejmiemy żadnych kwot od wartości wygranego lub zachowanego mienia. Otrzymają Państwo pełną kwotę
5 000 funtów.

Jeżeli wygrane mienie nie stanowi środków pieniężnych (na przykład może to być dom, w którym Państwo mieszkają), nie są Państwo zobowiązani do natychmiastowego spłacenia całej należnej nam kwoty. Należną kwotę można spłacać w ratach, lub też Państwa dom stanowić będzie zabezpieczenie późniejszej spłaty (patrz część 4.6).

Aby otrzymać kopię niniejszej ulotki w tłumaczeniu na inne języki, w alfabecie Braille'a, dużym drukiem lub na taśmie audio, prosimy o kontakt. Dane kontaktowe widnieją na wewnętrznej stronie frontowej okładki.

CLA–WHAT-04/08

Niniejsza ulotka wydrukowana jest na Revive 75 z włókna, które w 75% zostało ponownie przetworzone

Produkt ten jest neutralny pod względem emisji dwutlenku węgla.

Druk: Stewarts Colour Printers, Edinburgh - TT-CAC-2190.